

Archeologický ústav AV ČR, Brno, v. v. i.

IČ: 68081758
Sídlo: Královopolská 147, 612 00 Brno

Chotěbuz – Podobora. Rekonstruovaný úsek opevnění slovanského hradiště, soustavně zkoumaného Archeologickým ústavem AV ČR, Brno, v. v. i.

VÝROČNÍ ZPRÁVA O ČINNOSTI A HOSPODAŘENÍ ZA ROK 2008

Dozorčí radou pracoviště projednána dne: 11. června 2009
Radou pracoviště schválena dne: 17. června 2009
V Brně dne 27. března 2009

1	Výroční zpráva o činnosti	3
1.1	Informace o složení orgánů veřejné výzkumné instituce a o jejich činnosti či o jejich změnách	3
1.2	Informace o činnosti orgánů:	3
1.3	Informace o zřizovací listině a změnách zřizovací listiny:	5
1.4	Hodnocení hlavní činnosti:	6
1.5	Vědecká a pedagogická spolupráce pracoviště s vysokými školami	10
1.6	Spolupráce pracoviště s dalšími institucemi	12
1.7	Mezinárodní vědecká spolupráce pracoviště.....	15
1.8	Seznam titulů vydaných na pracovišti.....	19
1.9	Informace o opatřeních k odstranění nedostatků v hospodaření a zpráva, jak byla splněna opatření k odstranění nedostatků uložená v předchozím roce.....	19
1.10	Finanční informace o skutečnostech, které jsou významné z hlediska posouzení hospodářského postavení instituce a mohou mít vliv na její vývoj	20
1.11	Předpokládaný vývoj pracoviště	21
1.12	Aktivity v oblasti pracovněprávních vztahů	22
2	Výsledky hospodaření v roce 2008.....	23
2.1	Výkazy.....	23
2.2	Základní údaje	28
2.3	Předmět činnosti	28
2.4	Organizační struktura	28
2.5	Financování činnosti (v Kč)	29
2.6	Základní personální údaje	29
2.7	Informace o účetních metodách a obecných účetních zásadách	30
2.8	Doplňující informace k rozvaze a výkazu zisku a ztrát	31
2.9	Rozvaha (v tis. Kč).....	32

1 Výroční zpráva o činnosti

1.1 Informace o složení orgánů veřejné výzkumné instituce a o jejich činnosti či o jejich změnách

1.1.1 Výchozí složení orgánů pracoviště

Ředitel pracoviště: doc. PhDr. Pavel Kouřil, CSc.
jmenován s účinností od: 1. června 2007

1.1.2 Rada pracoviště zvolena dne 8. ledna 2007 ve složení:

předseda: doc. PhDr. Jaroslav Tejral, DrSc.
místopředseda: Mgr. Balázs Komoróczy, Ph.D.
členové: doc. PhDr. Luboš Jiráň, CSc.
doc. PhDr. Pavel Kouřil, CSc.
PhDr. Karol Pieta, DrSc.

1.1.3 Dozorčí rada pracoviště byla jmenována dne 27. 3. 2007 s účinností k 1. 5. 2007 ve složení:

předseda: doc. PhDr. Radomír Vlček, CSc.
místopředseda: prof. PhDr. Jiří Svoboda, DrSc.
členové: prof. PhDr. Zdeněk Měřínský, CSc.
prof. PhDr. Alexander Ruttkay, DrSc.
prof. PhDr. Petr Sommer, CSc.

1.1.4 Změny ve složení orgánů v roce 2008:

ne

1.2 Informace o činnosti orgánů:

1.2.1 Ředitel:

V oblasti organizačně vědecké pracoval zejména na rozšíření cíle výzkumného záměru pracoviště a prodloužení jeho řešení do konce roku 2011. Vedl přípravu a podání středně velkého projektu „Středoevropské centrum archeologických studií“ (CECAS), navrhovaného k podpoře ze strukturálních fondů EU v letech 2008 – 2013, stejně jako vypracování podkladů pro průběžné hodnocení plnění výzkumného záměru ústavu za roky 2005 – 2007. Dále zajišťoval obnovu výzkumné základny v Mikulčicích po požáru roku 2007, stejně jako reorganizaci a funkční i technické rozšíření archivu.

1.2.2 Rada pracoviště:

Rada pracoviště jednala v roce 2008 o aktuálních vědeckých záležitostech ústavu celkem na třech svých řádných zasedáních.

Na zasedání dne 20. 3. 2008 bylo obsáhle diskutováno o výsledcích hodnocení výzkumného záměru pracoviště v průběhu jeho trvání, za období let 2005 – 2007, se zdůrazněním některých specifik, zejména nutnosti publikování v monografiích a recenzovaných časopisech. Rada se dale seznámila s rozšířením výzkumného záměru ARÚB a s jeho prodloužením do konce roku 2011,

kdy budou využity zejména nejnovější poznatky přírodních věd v archeologii (archeogenetika, izotopová geochemie aj.). Posouzeny byly rovněž návrhy grantových projektů pro řešení od roku 2009 (celkem 13 návrhů). Rada po diskusi k jednotlivým položkám schválila finanční rozpočet ústavu na rok 2008, projednala a odsouhlasila též smlouvu o Sdružení jihomoravských pracovišť AV ČR.

Na zasedání dne 16. 6. 2008 Rada projednala a jednohlasně schválila výroční zprávu o činnosti a hospodaření ústavu za rok 2007, připomínky formálního charakteru byly zohledněny ve finální verzi zprávy.

Na zasedání dne 10. 9. 2008 Rada korigovala a po menších úpravách schválila smlouvu o vědecké spolupráci s Archeologickým ústavem SAV v Nitře. Diskutovala přípravu výstavy v Ženevě, iniciované ženevským Českým spolkem, na které by měly být fotograficky prezentovány nejvýznamnější nálezy z výzkumů ústavu, spolu s některými publikacemi. Členové Rady byli dále seznámeni se změnami v publikačním plánu ARÚB, doc. dr. P. Kouřil informoval rovněž o situaci na mikulčické ústavní základně rok po jejím požáru a akci „Týden pro Mikulčice“, na podporu znovuvybudování základny plánované na 22. – 29. 9. 2008.

1.2.3 Dozorčí rada:

Dozorčí rada se v r. 2008 sešla na dvou řádných zasedáních, další záležitost byla projednána formou per rollam.

Na zasedání dne 20. 2. 2008 Rada projednala a schválila Zprávu o své činnosti za rok 2007 a vzala na vědomí zprávu ředitele ústavu doc. dr. P. Kouřila o skladbě rozpočtu ústavu v roce 2007 a jeho předpokládané podobě v roce 2008. Vzala rovněž na vědomí předběžnou zprávu doc. dr. P. Kouřila o činnosti ústavu v roce 2007.

Velmi obsáhle byl na tomto zasedání diskutován připravovaný projekt centra aplikace moderních přírodovědných metod v archeologii. Po vznesení a projednání řady připomínek k celkové koncepci i mnoha dílčím aspektům projektu vzala Rada přednesené informace na vědomí, projekt podpořila a jednomyslně doporučila pokračovat v práci na zadání projektu tak, aby se jej podařilo prosadit ke schválení na nejbližším zasedání Vědecké rady AV ČR.

Na zasedání dne 11. 6. 2008 Rada projednala znění návrhu Výroční zprávy Archeologického ústavu AV ČR, Brno, v. v. i., za rok 2007, příslušnou účetní závěrku, zprávu nezávislého auditora o ověření účetní závěrky k 31. 12. 2007 a návrh rozpočtu pracoviště na rok 2008. Veškeré tyto materiály Rada vzala po obsáhlé diskusi na vědomí, konstatovala však silné poddimenzování institucionální složky předloženého rozpočtu. S potěšením vzala na vědomí zejména závěr zprávy nezávislého auditora o ověření účetní závěrky s výrokem „bez výhrad“. Dále Rada ve smyslu směrnice Akademické rady AV ČR č. 6/2007 a dopisu předsedy AV ČR předsedům Dozorčích rad ústavů AV ČR ze dne 6. 5. 2008 projednala hodnocení ředitele Archeologického ústavu AV ČR, Brno, v. v. i., jako podklad pro vyplacení jeho roční odměny.

Opět byl obsáhle diskutován projekt plánovaného „Středoevropského centra archeologických studií“ (prezenční podklady, modifikovaný název projektu, architektonické řešení

projektu a dotace na pokračování projektových prací, prostorové požadavky brněnského pracoviště ÚČL AV ČR, výsledky zasedání Vědecké rady AV ČR ad.). Rada vzala zprávu ředitele pracoviště o postupu prací na projektu na vědomí a jednoznačně podpořila veškeré aktivity směřující k jeho zdárnému prosazení.

Rada rovněž vzala bez připomínek na vědomí žádost Archeologického oddělení Ústavu historických věd Slezské university v Opavě o spolupráci při realizaci projektu „Zavedení nových předmětů do studijního programu 7105 Historické vědy na Slezské universitě v Opavě“, stejně jako informaci o převodu a začlenění sekretariátu Sdružení jihomoravských pracovišť AV ČR do organizační struktury Archeologického ústavu AV ČR, Brno, v. v. i.

V závěru roku 2008 byli členové Rady formou per rollam vyzváni k vyjádření k návrhu smlouvy o nájmu nebytových prostor na ul. Štefánikova č. p. 113, k. ú. Ponava, okr. Brno-město na dobu neurčitou s výpovědní lhůtou v délce 3 měsíců, jako náhradou pro ústav za nebytové prostory na ul. Ječná 29a, Brno. Předchozí souhlas dle ustanovení § 19, odst. 1, písmeno b, bod 7 zákona č. 341/2005 Sb. k uzavření této smlouvy byl na základě souhlasu členů Rady vydán následně na počátku roku 2009.

1.3 Informace o zřizovací listině a změnách zřizovací listiny:

Zřizovací listina Archeologického ústavu AV ČR, Brno, v. v. i. ze dne 28. června 2006 nabyla účinnosti dnem 1. ledna 2007.

Zřizovatelem ARÚB je Akademie věd České republiky – organizační složka státu.

Účelem hlavní činnosti ARÚB je uskutečňovat vědecký výzkum v oblasti archeologie, přispívat k využití jeho výsledků a k záchraně a ochraně archeologického kulturního dědictví a zajišťovat infrastrukturu výzkumu.

Dodatkem č. 1 ke zřizovací listině Archeologického ústavu AV ČR, Brno, v. v. i. ze dne 27. září 2007 bylo změněno (doplněno) znění druhého odstavce III. oddílu zřizovací listiny, věnovaného předmětu hlavní činnosti ústavu (doplnění podtrženo):

„Předmětem hlavní činnosti ARÚB je vědecký výzkum v oblastech pravěkých a raných dějin na území Moravy a Slezska, převážně na základě archeologických pramenů získaných soustavnými i záchrannými výzkumy, a konzervace a rekonstrukce archeologických nálezů.“

1.4 Hodnocení hlavní činnosti:

1.4.1 Stručná charakteristika vědecké (hlavní) činnosti pracoviště

Vědecká činnost Archeologického ústavu AV ČR, Brno, v. v. i. byla v roce 2008 v intencích výzkumného záměru pracoviště zaměřena na základní výzkum vybraných témat evropské a světové prehistorie a protohistorie. V oblasti studia starší doby kamenné a paleoetnologie byly realizovány terénní odkryvy na vybraných modelových nalezištích (Dolní Věstonice – Pavlov, Líšeň, Tvarožná), publikační výstupy souhrnně zhodnotily některé stěžejní lokality lovců mamutů v širších souvislostech celé oblasti Eurasie (Petřkovice, Předmostí). Dokončeny byly práce na katalogu štípaných nástrojů ze sklonku pozdní doby kamenné z území Moravy jako bázi další oborové prospekce ve středoevropském měřítku. Výzkum vojenského zásahu antické římské říše do středního Podunají a etnických a kulturních procesů v období stěhování národů vedle terénních akcí (Mušov – Hradisko, Pasohlávky) přinesl zejména dokončení tří obsáhlých souborných textových výstupů, které budou následně odevzdány do tisku (dvě monografie k Hradisku u Mušova, další publikace k dějinám středního Podunají na sklonku antiky). Vydán byl též rozsáhlý sborník k problematice zvl. barbarských sídlišť ve středním Podunají a v Polsku. V oboru slovanské a časně středověké archeologie se podařilo zveřejnit nálezový soubor ze sídliště Mutěnice – Zbrod, velmi důležitý pro poznání počátků slovanského osídlení našich zemí. K objasnění vztahů raně středověkých center a jejich bezprostředního i širšího sídelně-hospodářského zázemí přispěly dva další obsáhlé sborníky ediční řady „Internationale Tagungen in Mikulčice“. Detailní studie o chronologii brněnské keramiky 12. a 13. století vytvořila základnu pro exaktnější dataci důležitých kulturních a sídelních procesů na počátku vrcholného středověku.

1.4.2 Výčet několika nejdůležitějších výsledků vědecké (hlavní) činnosti a jejich aplikací

Publikace výzkumu reprezentativní lokality lovců mamutů starší doby kamenné v Petřkovicích u Ostravy (kultura mladého gravettien), zařazující naleziště do nejširšího světového kontextu

Svoboda, J. A. (ed.): Petřkovice. On Shouldered Points and Female Figurines. The Dolní Věstonice Studies, Volume 15/2008. Brno. 252 s. ISBN 978-80-86023-96-0

Komplexní zveřejnění odkryvu slovanského sídliště v trati Zbrod u Mutěnic (7. – 10. století po Kristu), s velmi důležitými poznatky k počátkům slovanského osídlení našich zemí

Klanica, Z.: Mutěnice – Zbrod. Zaniklé slovanské sídliště ze 7. – 10. století. Spisy Archeologického ústavu AV ČR, Brno, v. v. i. sv. 36. Brno 2008. 302 s. ISBN 978-80-86023-91-5

Tematický sborník příspěvků k problematice hospodářského a sídelního zázemí mocenských center raného středověku ve střední Evropě (české země, jednotlivé německé regiony, Polsko, území uherského státu)

Poláček, L. (Hrsg.): Das wirtschaftliche Hinterland der frühmittelalterlichen Zentren. Internationale Tagungen in Mikulčice, Band VI – Spisy Archeologického ústavu AV ČR, Brno, v. v. i. sv. 31. Brno 2008. 438 s. ISBN 978-80-86023-81-6

Sborník studií k jednotlivým aspektům poznání barbarických sídlišť 1. – 5. století po Kristu na území severně od středního Dunaje a v Polsku a vojenského zásahu antické římské říše do severního Podunají ve 2. – 3. století

Droberjar, E. – Komoróczy, B. – Vachútová, D. (ed.): Barbarická sídliště. Chronologické, ekonomické a historické aspekty jejich vývoje ve světle nových archeologických výzkumů (Archeologie barbarů 2007) – Siedlungen der Barbaren. Chronologische, wirtschaftliche und historische Aspekte ihrer Entwicklung aus der Sicht der neuen archäologischen Forschung (Archäologie der Barbaren 2007). Spisy Archeologického ústavu AV ČR, Brno, v. v. i. sv. 37. Brno 2008. 542 s. ISBN 978-80-86023-89-3

Nová rekonstrukce nálezu hromadného hrobu lovců mamutů starší doby kamenné na známé lokalitě v Předmostí u Přerova roku 1894

Svoboda, J. A.: The Upper Paleolithic burial area at Předmostí: Ritual and taphonomy. Journal of Human Evolution 54, 2008, 15-33.

1.4.3 Anotace nejdůležitějších výsledků vědecké (hlavní) činnosti

Petřkovice. O hrotech s vrubem a ženských figurkách

Mezioborově koncipovaná monografie věnovaná reprezentativní lokalitě období lovců mamutů starší doby kamenné (mladý gravettien, fáze Willendorf-Kostěnki) v ČR. Prvá část knihy popisuje sídliště jako celek. Jednotlivé kapitoly shrnují geografickou polohu lokality, historii výzkumu v jeho třech hlavních etapách (J. Folprecht, B. Klíma, J. Svoboda), geologickou a stratigrafickou situaci. Dále je hodnoceno radiokarbonové datování (21-23 tis. let BP), kladoucí osídlení těsně před maximum posledního glaciálu, rozložení sídelních struktur, ohnišť, jam a prostorové distribuce

artefaktů. Druhá část knihy je věnována archeologickému materiálu, tedy kamenným surovinám, artefaktům, analýze pracovních stop na jejich povrchu, barvivům včetně proslulé figurky Petřkovické venuše, která byla z úlomku barviva řezána, úlomkům uhlí a pálené hlíny, rostlinným a živočišným materiálům. Třetí část knihy je srovnávací. Sleduje chronologii a rozšíření mladého gravettienu s typickými hroty s vrubem v Evropě, dále (v kontextu figurky Petřkovické venuše) výskyt ženských zobrazení v paleolitu Eurasie a etnologické analogie ze současné Sibiře. Jako celek tato kniha poskytuje komplexní kontextuální údaje k významnému uměleckému předmětu – jemně řezané figurce mladé ženy.

Citace výstupu: Svoboda, J. A. (ed.): Petřkovice. On Shouldered Points and Female Figurines. The Dolní Věstonice Studies, Volume 15/2008. Brno. 252 s. ISBN 978-80-86023-96-0

Mutěnice – Zbrod. Zaniklé slovanské sídliště ze 7. – 10. století

V první části knihy jsou prezentovány archeologické prameny, výsledky terénního výzkumu na lokalitě, objevené r. 1969 a zkoumané v letech 1975 – 1978. Součástí publikace tvoří i odborné posudky, k nálezům zvláště důležitým pro hodnocení ekonomického vývoje patří zvířecí kosti. Sídliště v Mutěnicích autor zasadil do širokého rámce etnogeneze a problematiky počátků slovanského osídlení v zemích střední a východní Evropy. Z hlediska chronologického existují v Mutěnicích tři skupiny objektů, které však rozhodně nejsou vývojovými fázemi. Daleko největší bylo sídliště, které podle bronzových ozdob původem z evropského jihovýchodu lze datovat do 7. století. Tato skupina nemá v předvelkomoravském horizontu v Mikulčicích odpovídající paralely. Naopak nejmenší ze tří skupin mutěnických objektů je rámcově zařaditelná do 8. století právě podle mikulčických analogií. Třetí skupina objektů na sídlišti v Mutěnicích je relativně početná, datovaná na základě nálezů železných ostruh do 9. století a obsahující keramiku s prožlabenými okraji. Zkoumané objekty pravděpodobně nepatřily jedné osadě. Poznatky získané v Mutěnicích jsou velmi důležité pro studium vzniku nejstarších slovanských kultur a zejména prvotních fází jejich vývoje.

Citace výstupu: Klanica, Z.: Mutěnice – Zbrod. Zaniklé slovanské sídliště ze 7. – 10. století. Spisy Archeologického ústavu AV ČR, Brno, v. v. i. sv. 36. Brno 2008. 302 s. ISBN 978-80-86023-91-5

Hospodářské zázemí časně středověkých center

Již šestý svazek monografické publikační řady „Internationale Tagungen in Mikulčice“ se zabývá dosud nedostatečně prozkoumaným fenoménem hospodářského a sídelního zázemí významných mocenských center střední Evropy v raném středověku. Obsahuje souhrnná vyhodnocení zázemí center v širších regionech (Braniborsko, Východní Pomořany, západní část uherského království), i v zázemí jednotlivých vybraných lokalit (např. Bratislava, Erfurt, Hnězdo, Mělník, Mikulčice, Praha, Quedlinburg, Stará Boleslav). Další příspěvky se soustředí na jednotlivé dílčí aspekty problematiky: hospodářské vztahy mezi středisky a okolím, specializované řemeslné okrsky včetně železářských lokalit pracujících pro centra, vnitřní strukturu osídlení v zázemí, přírodní prostředí, pěstované rostliny a jejich konzumaci, pohřebiště, jednotlivé složky materiální kultury (keramika, železné hřivny, mostní stavitelství atd.). Celkem 26 tematických příspěvků v knize pochází z pera 31 badatelů z České republiky, Maďarska, Německa, Polska, Rakouska a Slovenska.

Citace výstupu: Poláček, L. (Hrsg.): Das wirtschaftliche Hinterland der frühmittelalterlichen Zentren. Internationale Tagungen in Mikulčice, Band VI – Spisy Archeologického ústavu AV ČR, Brno, v. v. i. sv. 31. Brno 2008. 438 s. ISBN 978-80-86023-81-6

1.4.4 Nejvýznamnější vědecko-popularizační aktivity pracoviště

Velkomoravské Mikulčice – Druhý kostel a sakrální architektura knížecího hradu

Příprava odborných podkladů a spolupráce na scénáři nové výstavní expozice v areálu národní kulturní památky Mikulčice

Masarykovo muzeum Hodonín

Trvale od 1. 4. 2008, Mikulčice

Nové velkomoravské nálezy na Opavsku

Výstava, seznamující s nejnovějšími objevy z doby velkomoravské v opavském regionu, zvl. pak kostrového pohřebiště v Opavě – Malých Hošticích

Slezské zemské muzeum Opava, 1. – 31. 12. 2008

Počátky osídlení Evropy

Spolupráce ústavní základny pro výzkum paleolitu v Dolních Věstonicích na tvorbě francouzského televizního seriálu o počátcích evropské civilizace, vycházejícího z výsledků dlouholetých výzkumných aktivit ústavu

L' institut national de l' audiovisuel, červen 2008, Dolní Věstonice

Vývoj moderního člověka

Participace na přípravě britského televizního seriálu o vzniku a dalším vývoji člověka v nejstarších obdobích

BBC, červen 2008, Dolní Věstonice

Dny pro Mikulčice

Prezentace obnovy archeologického výzkumu národní kulturní památky Mikulčice rok po požáru
Přednášky, prezentace, exkurze

Archeologický ústav AV ČR, Brno, v. v. i.; Krajský památkový úrad Bratislava, 22. – 29. 9. 2008, KAV Praha, ARÚB, NKP Mikulčice

T. G. Masaryk, podporovatel československé archeologie

Příprava posteru o Hradisku u Mušova v rámci výstavy o vztahu T. G. Masaryka k archeologii
Muzeum T. G. Masaryka v Lánech, 20. 9. – 16. 11. 2008, Lány

1.4.5 Domácí a zahraniční ocenění zaměstnanců pracoviště

Mgr. Balázs Komoróczy, Ph. D.

Soutěž Ministerstva kultury ČR a Asociace muzeí a galerií ČR Gloria musaealis – nejvyšší ocenění v kategorii Muzejní výstava roku 2007: Stálá výstava „Římané a Germáni v kraji pod Pálavou“, v Regionálním muzeu v Mikulově otevřená od června 2007.

Ministr kultury ČR

Archeologický ústav AV ČR, Brno, v.v. i. jako celek

Mezinárodní projekt „Moravia Magna“ oceněn na aktuálním zasedání Union Académique Internationale Bruxelles jako jeden z nejúspěšnějších projektů této organizace: Dlouhodobé výsledky v rámci mezinárodního česko-polsko-slovenského projektu „Moravia Magna“, studujícího dějiny střední Evropy v 9. století
výbor Union Académique Internationale Bruxelles

1.5 Vědecká a pedagogická spolupráce pracoviště s vysokými školami

1.5.1 Nejvýznamnější vědecké výsledky pracoviště vzniklé ve spolupráci s vysokými školami

Dokončena a do tisku odevzdána monografie, poprvé souhrnně publikující a hodnotící nálezy štípaných kamenných nástrojů kultury zvoncovitých pohárů pozdní doby kamenné na Moravě, ve své speciální geologicko-mineralogické části vypracovaná za úzké spolupráce s geology a mineralogy Masarykovy university

Kopacz, J. – Šebela, L. – Přichystal, A.: Lithic Chipped Industry of the Bell Beaker Culture in Moravia and its East-Central European Context. Brno – Kraków 2009 (v tisku, 296 str., 5 map, 4 grafy, 10 foto, 25 obr., 53 tab.)

Projekt GA AV ČR reg. č. IAA800010705 Pozdní eneolit na Moravě v kontextu pravěkého vývoje střední Evropy (řešitel dr. L. Šebela, ARÚB)

Přírodovědecká fakulta Masarykovy university – Ústav geologických věd (prof. RNDr. A. Přichystal, CSc.)

Vypracována a k publikování v řadě „Studien zum Burgwall von Mikulčice“ byla připravena studie, nastiňující základní stratifikaci sociální struktury velkomoravského hradiště v Mikulčicích a jeho nejbližšího zázemí. Studie vznikla mimo jiné i na základě výsledků spolupráce při analyzování rozsáhlého antropologického materiálu z jednotlivých mikulčických nekropolí.

Poláček, L.: Nástin sociální struktury mocenského centra v Mikulčicích a jeho zázemí na základě archeologických pramenů. In: Poláček, L. (Hrsg.), Studien zum Burgwall von Mikulčice VIII, Brno 2008 (v tisku, 40 str.)

Projekt GA ČR č. 206/07/0699 Biologická variabilita, zdravotní stav a sociální stratifikace raně středověké populace Velké Moravy: mikroevoluční změny (řešitel dr. P. Velemínský, NM Praha, spoluřešitel dr. L. Poláček, ARÚB)

Jako spoluřešitelé dr. J. Brůžek (fakulta humanitních studií Západočeské univerzity v Plzni) a dr. J. Velemínská (přírodovědecká fakulta Univerzity Karlovy)

1.5.2 Spolupráce s vysokými školami na uskutečňování bakalářských, magisterských a doktorských studijních programů a vzdělávání středoškoláků

Bakalářský studijní program

Masarykova univerzita – Ústav archeologie a muzeologie FF

Podíl na přednáškách, cvičeních a posudcích bakalářského programu Historické vědy

Slezská univerzita – Ústav historických věd FPřF

Podíl na přednáškách, cvičeních a vedení prací bakalářského programu Historické vědy

Univerzita Palackého – katedra historie FF

Podíl na přednáškách bakalářského programu Historické vědy

Univerzita Karlova – Ústav geologie a paleontologie PřF

Spolupráce na přednáškách a cvičeních bakalářského programu Geologie

Masarykova univerzita – Ústav geologie a paleontologie PřF

Spolupráce na přípravě textů pro bakalářský studijní program Geologie

Masarykova univerzita – Katedra antropologie PřF

Spolupráce na přednáškách a vedení prací bakalářského programu Biologie

Magisterský studijní program

Masarykova univerzita – Ústav archeologie a muzeologie FF

Spolupráce na přednáškách, cvičeních, vedení a oponentuře prací magisterského programu Historické vědy

Slezská univerzita – Ústav historických věd FPřF

Spolupráce na přednáškách, cvičeních, vedení a oponentuře prací magisterského programu Historické vědy

Západočeská univerzita – Katedra archeologie fakulty humanitních studií

Spolupráce na přednáškách magisterského programu Historické vědy

Univerzita Karlova – Ústav pro pravěk a ranou dobu dějinnou FF

Spolupráce na oponentuře prací magisterského programu Historické vědy

Univerzita Karlova – Ústav geologie a paleontologie PřF

Spolupráce na přednáškách magisterského programu Geologie

Univerzita Karlova – Katedra antropologie a genetiky člověka PřF

Spolupráce na přednáškách, cvičeních a terénní práci magisterského programu Biologie

Masarykova univerzita – Ústav geologie a paleontologie PřF

Spolupráce na oponentuře prací magisterského studijního programu Geologie

Masarykova univerzita – Katedra antropologie PřF

Spolupráce na přednáškách a oponentuře prací magisterského programu Biologie

Mendelova zemědělská a lesnická universita – Ústav agrochemie, půdoznalství, mikrobiologie a výživy rostlin Agronomické fakulty

Spolupráce na terénní pedologické praxi magisterského studijního programu Geologie

Doktorský studijní program

Masarykova univerzita – Ústav archeologie a muzeologie FF

Spolupráce na vedení a oponentuře prací doktorského programu Historické vědy

Univerzita Karlova – Ústav pro pravěk a ranou dobu dějinnou FF

Spolupráce na vedení prací doktorského programu Historické vědy

Univerzita Karlova – Katedra antropologie a genetiky člověka PřF

Spolupráce na vedení prací doktorského programu Biologie

Masarykova univerzita – Ústav geologie a paleontologie PřF

Spolupráce na vedení prací doktorského programu Geologie

Masarykova univerzita – Katedra antropologie PřF

Spolupráce na vedení prací doktorského programu Biologie

Vzdělávání středoškolské mládeže

Ministertvo školství, mládeže a tělovýchovy ČR/Gymnázium Brno-Řečkovice

Vedení a oponentura práce Říčanek, M. – Shorná, I.: Římské vojsko v době markomanských válek na území České republiky – historický kontext, archeologické nálezy a vizualizace architektury v rámci středoškolské odborné činnosti, předsednictví sekce společenských věd ve školním kole

AV ČR

Přednášky o vybraných okruzích činnosti ARÚB v rámci Dnů otevřených dveří

ARÚB

Přednášky a exkurze

Přednášková a exkursní činnost v rámci činnosti výzkumné základny ARÚB v Dolních Věstonicích a Mikulčicích

1.6 Spolupráce pracoviště s dalšími institucemi

1.6.1 Společné projekty výzkumu a vývoje podpořené z veřejných prostředků

Biologická variabilita, zdravotní stav a sociální stratifikace raně středověké populace Velké Moravy: mikroevoluční změny

Poskytovatel: Grantová agentura České republiky (projekt č. 206/07/0699 na roky 2007 - 2009)

Partnerská organizace: Národní muzeum Praha

Dosažený výsledek: na základě antropologického studia kosterního materiálu ze souboru rozsáhlých pohřebišť na mikulčickém hradisku byla zpracována studie, vytyčující základní rozvrstvení sociální struktury obyvatel tohoto významného politického, ekonomického i kulturního střediska Velké Moravy v 9. století.

Uplatnění/Citace výstupu: Poláček, L.: Nástin sociální struktury mocenského centra v Mikulčicích a jeho zázemí na základě archeologických pramenů. In: Poláček, L. (Hrsg.), Studien zum Burgwall von Mikulčice VIII, Brno 2008 (v tisku, 40 str.)

Vztah zástavby a prostoru v Brně ve 12. a 13. století – odraz urbanizace v archeologických pramenech ve středoevropských souvislostech

Poskytovatel: Grantová agentura Akademie věd České republiky (projekt reg. č. IAA800010704 na roky 2007 – 2008)

Partnerská organizace: o. p. s. Archaia Brno

Dosažený výsledek: do tisku byla připravena studie řešící otázky transformace předlokační zástavby v souvislosti se vznikem právního města, jak ji odráží archeologické prameny na příkladu výzkumů zvláště na Josefské a Minoritské ulici v Brně. Prokázána zde byla mj. rozsáhlá výrobní činnost ve 12./13. – 1. polovině 13. století a silné kontinuální rysy vývoje ve sledovaném období.

Uplatnění/Citace výstupu: Procházka, R.: Vývoj osídlení v jihovýchodní části historického jádra Brna ve 12. a 13. století s důrazem na prostorové změny a otázka naplnění lokačního záměru, Přehled výzkumů 50, Brno 2009 (50 str., 20 obr.)

1.6.2 Výsledky výzkumu a vývoje pro ekonomickou sféru (případně dosažené ve spolupráci s touto sférou) na základě hospodářských smluv

Celkový počet získaných výsledků: 64

Skanska DS, a. s., Brno

Záchranný archeologický výzkum na trase silniční spojky S1 na k. ú. Opava – Malé Hoštice odkryl v období od jara do podzimu 2008 část velkomoravského kostrového pohřebiště (celkem 17 hrobů). Vedle stěbořického mohylníku se jedná o prakticky jedinou známou velkomoravskou nekropoli severně od Moravské brány. Mezi pohřbenými se podařilo doložit přítomnost bojovnické složky (muži vybavení sekerami, vědérky a srpy), ženské hroby obsahovaly i stříbrný šperk.

Významný doklad expanze velkomoravské kultury, popř. i mocenských složek do oblasti Poodří a Slezska v 2. polovině 9. století, se zásadními dopady v hodnocení počátků geopolitických vazeb prostoru Opavska k Moravě a území pozdějšího českého státu.

Thermal Pasohlávky, a. s.

Záchranný archeologický výzkum na stavbě „Dopravní a technická infrastruktura projektu Pasohlávky“ odkryl v k. ú. Pasohlávky na ploše 4,2 ha v období 1. 3. – 30. 11. 2008 celou řadu

pozůstatků pravěkých i raně dějinných aktivit. Šlo o části pohřebišť z pozdní doby kamenné a starší doby bronzové (kultura zvoncovitých pohárů, kultura únětická), osídlení z konce starší doby bronzové (věteřovská skupina), zejména ale o úsek opevnění a zástavbu vojenské báze římských legií ze 2. století po Kristu a fragmenty germánského sídliště ze 3. století po Kristu.

Výzkum přinesl nová unikátní archeologická data především pro řešení římského vojenského zásahu a pro poznání charakteru římské vojenské základny na Hradisku u Mušova.

Obec Mikulčice, Ministerstvo kultury ČR

Pokračující záchranný archeologický výzkum na stavbě rodinných domů v Mikulčicích, v polní trati Podbřežníky, zachytil bohaté vícefázové osídlení této polohy. Vedle nálezů ze střední a mladší doby bronzové přinesl hojné poznatky o osadě z keltského období, zejména ale o několikaetapovém slovanském osídlení raného středověku od 7. do 9. století po Kristu (zahlobené chaty, zvláště hojné zásobní jámy na obilí).

Příklad neopevněné venkovské osady v těsném zázemí velkomoravského centra v Mikulčicích, s cennými doklady zemědělské produkce.

1.6.3 Odborné expertizy zpracované v písemné formě pro státní orgány a instituce

Celkový počet zpracovaných expertiz: 645

Návrh věcného záměru nového památkového zákona („Zákona o památkovém fondu“)

Pro Ministerstvo kultury ČR

V průběhu roku 2008 byl ústavem v několika etapách připomínkován Ministerstvem kultury ČR zpracovávaný text věcného znění připravovaného nového památkového zákona, zejména pak ustanovení týkající se archeologických výzkumů, ochrany a záchrany archeologických nálezů a lokalit i archeologické památkové péče.

Návrh na prohlášení archeologické lokality „Pozůstatky nadzemního zdiva brány středověkého opevnění města Brna, k. ú. Brno – město p. č. 5“ za kulturní památku

Pro Ministerstvo kultury ČR

Zpracování dodaných podkladů pro návrh vyhlášení výzkumem odkrytých zdív pozdně gotické brány brněnského městského opevnění za kulturní památku.

Expertiza k záměru výstavby „Obchodního a zábavního centra Opava - Plaza“

Pro Plaza Centers Czech Republic, spol. s r. o., Praha

Expertiza na žádost investora o posouzení nákladů kalkulovaných NPÚ, ÚOP Ostrava na provedení záchranného archeologického výzkumu na připravované stavbě.

1.7 Mezinárodní vědecká spolupráce pracoviště

1.7.1 Přehled mezinárodních projektů, které pracoviště řeší v rámci mezinárodních vědeckých programů

AŮ SAV Nitra

Moravia Magna – Velká Morava

Velkomoravská pohřebiště

Archeologický ústav SAV Nitra/ Archeologický ústav AV ČR, Brno, v. v. i.

Počet hlavních řešitelů: 3

Podílí se instituce ze zemí: SR, ČR, Polsko, Rakousko

Komplexní analýza, souhrnné zpracování a publikace nejdůležitějších prozkoumaných nekropolí Velké Moravy

Rakouská AV

Základní problémy časně dějinného vývoje ve středním Podunají

Víra, kult a vláda. Fenomény religiosity v prvním tisíciletí po Kristu ve střední a severní Evropě

Rakouská akademie věd/Archeologický ústav AV ČR, Brno, v. v. i.

Počet hlavních řešitelů: 6

Podílí se instituce ze zemí: Rakousko, ČR, SR, Polsko, SRN

Výzkum projevů víry, kultu a navazujících sociálních fenoménů na základě archeologicky zkoumaných knížecích hrobů doby stěhování národů ve střední Evropě

CNRS

Dohoda o vytvoření uskupení evropského výzkumu

Východní Evropané na počátku středověku: od kmene ke státu

Národní centrum vědeckého výzkumu/ Archeologický ústav AV ČR, Brno, v. v. i.

Počet hlavních řešitelů: 8

Podílí se instituce ze zemí: Francie, Rusko, Švédsko, ČR, Ukrajina, Srbsko, SR

Studium vzniku raných státních uskupení na počátku středověku na území střední a východní Evropy na základě archeologických pramenů

RGK Frankfurt a. M.

Korpus římských nálezů v barbariku

Korpus římských nálezů na území Moravy

Římsko-germánská komise, Archeologický ústav AV ČR, Brno, v. v. i.

Počet hlavních řešitelů: 20

Podílí se instituce ze zemí: SRN, ČR, SR, Polsko, Rakousko, Maďarsko, Holandsko a další

Pramenný soupis veškerých archeologických nálezů římské provenience na území Moravy a českého Slezska, jeho vyhodnocení a zasazení do historických souvislostí

RGZM Mainz

Kovářské hroby doby stěhování národů a časného středověku ve střední Evropě

Kovářské hroby doby stěhování národů a časného středověku ve středním Podunají

Římsko-germánské centrální muzeum Mohuč/Archeologický ústav AV ČR, Brno, v. v. i.

Počet hlavních řešitelů: 4

Podílí se instituce ze zemí: SRN, ČR, SR, Rakousko

Katalog a podrobné vyhodnocení veškerých hrobů se vztahem ke kovářství 5. – 8. století v Německu a Karpatské kotlině

RGK Frankfurt a. M.

Nové cesty studia Langobardů

Výzkum a mapování izotopů stroncia, olova a kyslíku k určení původu cizorodých skupin v populacích raného středověku

Římsko-germánská komise Frankfurt a. M./Archeologický ústav AV ČR, Brno, v. v. i.

Počet hlavních řešitelů: 2

Podílí se instituce ze zemí: SRN, ČR

Projekt zaměřený na průkaznost archeologického materiálu pro poznání etnicity a interetnických vztahů raně středověkých populací

Institut archeologii i etnologii PAN – Kraków, Warszawa

Štípané kamenné industrie

Kamenná industrie kultury zvoncovitých pohárů na Moravě (na pozadí středoevropského vývoje)

Archeologický ústav AV ČR, Brno, v. v. i

Počet hlavních řešitelů: 2

Podílí se instituce ze zemí: Polsko, ČR

Komplexní studium problematiky štípaných kamenných industrií pozdní doby kamenné a počínající doby bronzové na teritoriu střední Evropy

Polska Akademia Umiejętności Kraków

Štípané kamenné industrie

Kultura zvoncovitých pohárů ve střední Evropě ve světle studia kamenné štípané industrie

Archeologický ústav AV ČR, Brno, v. v. i./Polská akademie věd a umění Krakov

Počet hlavních řešitelů: 3

Podílí se instituce ze zemí: Polsko, ČR

Víceoborové poznání kultury zvoncovitých pohárů pozdní doby kamenné a jejích teritoriálních kontaktů na základě analýzy štípané kamenné industrie

EU

CE Project – Podunajský limit – součást světového dědictví

EU/Ústav pro rakouský historický výzkum University Vídeň

Počet hlavních řešitelů: 6

Podílí se instituce ze zemí: Rakousko, SRN, Maďarsko, Slovensko, Polsko

Památková presentace vybraných úseků římského antického limitu jako součásti světového kulturního dědictví – účast v expertním týmu

Maison des Sciences humaines, Paris

Podpora vědeckých aktivit v rámci Mellon Foundation – Prehistorické umění

Ústředí humanitních věd, Paříž/Archeologický ústav AV ČR, Brno, v. v. i.

Počet hlavních řešitelů: 1

Podílí se instituce ze zemí: Francie, ČR

Dokumentace dokladů umění zejména starší doby kamenné pro budoucí souhrnnou publikaci

1.7.2 Nejvýznamnější vědecké výsledky pracoviště dosažené v rámci mezinárodní spolupráce

Magna Moravia

Název projektu: Vyhodnocení výzkumu slovanských sídlišť v Mutěnicích

Koordinátor/řešitel: Archeologický ústav SAV Nitra/Archeologický ústav AV ČR, Brno, v. v. i.

Význačný výsledek: Komplexní zveřejnění odkryvu slovanského sídliště v trati Zbrod u Mutěnic (7. – 10. století po Kristu), s velmi důležitými poznatky k počátkům slovanského osídlení našich zemí.
Uplatnění/Citace: Klanica, Z.: Mutěnice – Zbrod. Zaniklé slovanské sídliště ze 7. – 10. století. Spisy Archeologického ústavu AV ČR, Brno, v. v. i. sv. 36. Brno 2008. 302 s.

Štípané kamenné industrie

Název projektu: Kamenná industrie kultury zvoncovitých pohárů na Moravě

Koordinátor/řešitel: Archeologický ústav AV ČR, Brno, v. v. i.

Význačný výsledek: Zpracování monografie, poprvé souhrnně publikující a hodnotící nálezy štípaných kamenných nástrojů kultury zvoncovitých pohárů pozdní doby kamenné na Moravě. Vlastní typologii hodnocených artefaktů vypracoval dr. J. Kopacz z Oddziału Kraków Polskiej akademii nauk.

Uplatnění/Citace: Kopacz, J. – Šebela, L. – Přichystal, A.: Lithic Chipped Industry of the Bell Beaker Culture in Moravia and its East-Central European Context. Brno – Kraków 2009 (v tisku, 296 str., 5 map, 4 grafy, 10 foto, 25 obr., 53 tab.)

Dohoda o vytvoření uskupení evropského výzkumu

Název projektu: Východní Evropané na počátku středověku: od kmene ke státu

Koordinátor/řešitel: Národní centrum vědeckého výzkumu Paříž/Archeologický ústav AV ČR, Brno, v. v. i.

Význačný výsledek: Dvě studie k historickému vývoji ve středním Podunají v období po rozpadu antické římské říše, nastiňující na základě archeologických nálezů jednak celkový obraz oblasti v období do počátku 6. století, jednak se věnující navazující problematice langobardského zásahu.

Uplatnění/Citace: Tejral, J.: Ein Abriss der frühvölkerwanderungszeitlichen Entwicklung im mittleren Donaauraum bis zum Anfang des 6. Jahrhunderts. In: Bemann, M., Schmauder, M. (Hrsg.), Kulturwandel in Mitteleuropa. Langobarden – Awaren – Slawen. Bonn 2008, 249-283.

Tejral, J.: Zur Frage langobardischer Funde nördlich der mittleren Donau. In: Landschaftsverband Rheinland (Hrsg.), Die Langobarden. Das Ende der Völkervanderung. Bonn 2008, 53-71.

1.7.3 Výčet jmen nejvýznamnějších zahraničních vědců, kteří navštívili Archeologický ústav AV ČR, Brno, v. v. i.

Prof. dr. Eric Trinkaus

Celosvětově známý badatel v oboru antropologie a paleoetnologie
Washington University, Department of Anthropology, St. Louis, USA

Prof. dr. Jean-Jacques Hublin

Renomovaný vědec v oboru antropologie, genetiky a evoluce člověka, ředitel oddělení evoluce člověka Institutu Maxe Plancka
Max-Planck Institute of Evolutionary Anthropology, Department of Human Evolution, Leipzig, SRN

Prof. dr. Gilbert Tostevin

Uznávaný archeolog starší doby kamenné
Department of Anthropology, University of Minnesota, Minneapolis, USA

dr. Uta von Freedon

Renomovaná badatelka archeologie římských provincií a barbarika
Römisch-Germanische Kommission des Deutschen Archäologischen Instituts, Frankfurt a. M., SRN

Prof. dr. Claudia Theune-Vogt

Význačná archeoložka raného středověku
Institut für Ur- und Frühgeschichte, Universität Wien, Rakousko

Prof. dr. Felix Biermann

Respektovaný archeolog středověku
Lehrstuhl für Ur- und Frühgeschichte, Phil. Fak. Humboldt-Universität, Berlin, SRN

1.7.4 Aktuální meziústavní dvoustranné dohody

Römisch-Germanische Kommission des Deutschen Archäologischen Instituts, Frankfurt/Main, SRN

Korpus římských nálezů ve střední Evropě, archeologická chronologie 5. století po Kr. ve střední a východní Evropě, výzkum římských vojenských pochodových táborů na jižní Moravě

Römisch-Germanisches Zentralmuseum Mainz, Forschungsinstitut für Vor- und Frühgeschichte, SRN

Antický svět a Germáni ve střední Evropě, formování středoevropských etnických struktur v pozdně antickém období a časném středověku, vznik Velkomoravské říše v rámci raně středověkých státotvorných procesů v Evropě

Institut für Ur- und Frühgeschichte der Universität Wien, Rakousko

Střední Podunají v pozdní antice a na prahu raného středověku, etnický, kulturní a politický vývoj v 7. – 9. století, Velká Morava a její sousedi, materiální kultura center časně středověkého období

Károli Gáspár Református Egyetem Bölcsészettudományi Kar Ókortörténeti Társzék Budapest (Katedra historie starověku filozofické fakulty univerzity Károli Gáspár Budapešť), Maďarsko

Výuka archeologie, zejména problematiky období paleolitu, doby římské a stěhování národů a aktuálních problémů středoevropské pre- a protohistorie

Baranya Megyei Múzeumok Igazgatósága Pécs (ředitelství Muzea oblasti Baranya v Pécsi), Maďarsko

Odborná spolupráce v oblasti studia doby římské ve středním Podunají, společné výstavní prezentace

1.8 Seznam titulů vydaných na pracovišti v roce 2008

Boháčová, I. – Poláček, L. (Hrsg.): Burg – Vorburg – Suburbium. Zur Problematik der Nebenareale frühmittelalterlicher Zentren. Internationale Tagungen in Mikulčice, Band VII – Spisy Archeologického ústavu AV ČR, Brno, v. v. i. sv. 35. Brno 2008. 308 s. ISBN 978-80-86023-84-2

Droberjar, E. – Komoróczy, B. – Vachútová, D. (ed.): Barbarská sídliště. Chronologické, ekonomické a historické aspekty jejich vývoje ve světle nových archeologických výzkumů (Archeologie barbarů 2007) – Siedlungen der Barbaren. Chronologische, wirtschaftliche und historische Aspekte ihrer Entwicklung aus der Sicht der neuen archäologischen Forschung (Archäologie der Barbaren 2007). Spisy Archeologického ústavu AV ČR, Brno, v. v. i. sv. 37. Brno 2008. 542 s. ISBN 978-80-86023-89-3

Galuška, L. – Kouřil, P. – Mitáček, J. (ed.): Východní Morava v 10. až 14. století. Brno 2008. 334 s. (spoluvydavatel Moravské zemské muzeum) ISBN 978-80-7028-319-6

Klanica, Z.: Mutěnice – Zbrod. Zaniklé slovanské sídliště ze 7. – 10. století. Spisy Archeologického ústavu AV ČR, Brno, v. v. i. sv. 36. Brno 2008. 302 s. ISBN 978-80-86023-91-5.

Měřínský, Z. – Kouřil, P. (ed.): Archaeologia historica 33/08. Sborník příspěvků přednesených na XXXIX. mezinárodní konferenci archeologie stredoveku s hlavním zameraním sídliská v stredovekom rurálnom prostredí, Teplý vrch, okr. Rimavská Sobota, 24. – 28. septembra 2007. Brno 2008. 591 s. (spoluvydavatelé Muzejní a vlastivědná společnost v Brně, Archeologický ústav Slovenskej akadémie vied Nitra, Ústav archeologie a muzeologie Filozofické fakulty Masarykovy univerzity) ISSN 0231-5823 ISBN 978-80-7275-076-4

Poláček, L. (Hrsg.): Das wirtschaftliche Hinterland der frühmittelalterlichen Zentren. Internationale Tagungen in Mikulčice, Band VI – Spisy Archeologického ústavu AV ČR, Brno, v. v. i. sv. 31. Brno 2008. 438 s. ISBN 978-80-86023-81-6

Svoboda, J. A. (ed.): Petřkovice. On Shouldered Points and Female Figurines. The Dolní Věstonice Studies, Volume 15/2008. Brno. 252 s. ISBN 978-80-86023-96-0

Škrdla, P. (red.): Přehled výzkumů 49, 468 s. Brno 2008. ISSN 1211-7250 ISBN 978-80-86023-93-9

1.9 Informace o opatřeních k odstranění nedostatků v hospodaření a zpráva, jak byla splněna opatření k odstranění nedostatků uložená v předchozím roce

V červnu 2008 byla provedena kontrolním odborem KAV plánovaná kontrola, zaměřená na správnost použití rozpočtových prostředků, hospodaření se svěřeným majetkem a účinnost vnitřního kontrolního systému. K drobným nedostatkům, která byla uvedena v protokolu o výsledku plánované kontroly, byla ředitelem ústavu uložena konkrétní, adresná a termínovaná opatření k jejich odstranění. O jejich plnění byly podána zpráva KAV 1. 10. 2008 – nedostatky byly odstraněny ve stanoveném termínu.

1.10 Finanční informace o skutečnostech, které jsou významné z hlediska posouzení hospodářského postavení instituce a mohou mít vliv na její vývoj

Činnost Archeologického ústavu byla v roce 2008 financována převážně z institucionálních prostředků na výzkum poskytnutých AV ČR (63,78 %).

Dalším významným zdrojem financování jsou grantové projekty, které se podílely na financování ústavu v roce 2008 7,40 %.

V roce 2008 ARÚB obdržel plnění za pojistnou událost v Mikulčicích v roce 2007 ve výši 5 197 tis. Kč. Tyto prostředky po zdanění budou převedeny do rezervního fondu a použity výhradně k financování obnovy a zvýšených provozních nákladů v Mikulčicích. Na celkových výnosech se tento příjem podílel 12,47 %.

Zisk ze zakázek hlavní činnosti byl zdrojem dalších prostředků na činnost ARÚB, jejich podíl na celkových výnosech v roce 2008 byl 16,36 %.

Seznam všech grantových a programových projektů podporovaných ze státního rozpočtu řešených v roce 2008				
Ident.od	poskytovatel	řešitel/spoluřešitel (příjmení, jméno, tituly)	řešení projektu	
			od	do
KJB800010701	GA AV	Nývtová-Fišáková Miriam, RNDr. Ph.D.	2007	2009
IAA800010703	GA AV	Poláček Lumír, PhDr. CSc.	2007	2009
IAA800010704	GA AV	Procházka Rudolf, PhDr. CSc.	2007	2008
IAA800010705	GA AV	Šebela Lubomír, PhDr. CSc.	2007	2011
IAA800010801	GA AV	Škrdla Petr, Ing. Ph.D.	2008	2012
GA404/05/H527	GA ČR	Kouřil Pavel, doc. PhDr. CSc.	2005	2008
GA404/06/0055	GA ČR	Svoboda Jiří, prof. PhDr. DrSc.	2006	2008
GA206/07/0699	GA ČR	Poláček Lumír, PhDr. CSc.	2007	2009
GA404/07/1629	GA ČR	Jelínková Dagmar, PhDr. CSc.	2007	2009
GA404/07/1513	GA ČR	Poláček Lumír, PhDr. CSc.	2007	2010
GA404/06/0045	GA ČR	Svoboda Jiří, prof. PhDr. DrSc.	2008	2010
10369/2008	MK ČR	Poláček Lumír, PhDr. CSc.	2008	2008

1.11 Předpokládaný vývoj pracoviště

V souladu s požadavkem Rady pro výzkum a vývoj vlády ČR byl výzkumný záměr ústavu "Pravěký a časně dějinný vývoj ve střední Evropě z pohledu nejnovějších výsledků archeologického bádání na Moravě a ve Slezsku" (ident. kód AV0Z80010507) prodloužen o jeden rok, tj. do 31. 12. 2011 a následně získal institucionální podporu AV ČR. Prodloužení umožnilo současně cíl výzkumného záměru rozšířit o využití nejnovějších poznatků přírodních věd (zejména archeogenetiky) při řešení hlavních výzkumných úkolů v oblasti paleolitu a časného středověku. Aplikaci nových přírodních metod, zvláště izotopové geochemie, by tak měla být věnována již v roce 2009 zvýšená pozornost.

V prvé polovině roku 2008 provedla příslušná nezávislá komise průběžné hodnocení výsledků vědecké a odborné činnosti Archeologického ústavu AV ČR, Brno, v. v. i. a plnění výzkumného záměru pracoviště za období 2005 – 2007. Ústav byl celkově hodnocen v nejvyšší kategorii "A – Velmi dobrý", jak bylo konstatováno, "úspěšně plnil a částečně ještě plní 25 grantových projektů, orientovaných zejména na tematiku paleolitu, vybraných období pravěku, dobu římskou, raný a vrcholný středověk. Dlouhodobě tak naplňuje velmi účinnou koncepci selektivní orientace na badatelská témata propojující moravský pravěk a středověk s horizontem evropského, někdy i zámořského badatelství. Množství a kvalita sledovaných publikací svědčí o úspěšném naplňování cílů výzkumného záměru." Komise rovněž doporučila zvýšenou pozornost věnovat prostorové a personálnímu zajištění pracoviště.

Právě zcela nedostatečné prostorové kapacity trvale omezovaly i v roce 2008 činnost pracoviště, když bránily jak nutnému personálnímu posílení, tak rozvoji nových přírodovědných výzkumných metod i některých provozních oddělení (archiv). Archeologický ústav AV ČR, Brno, v. v. i. proto podal středně velký projekt „Středoevropské centrum archeologických studií“ (CECAS), navrhovaný k podpoře ze strukturálních fondů EU v letech 2008 – 2013 (Operační program Výzkum a vývoj pro inovace v rámci prioritní osy 1 – Rozvoj kapacit výzkumu a vývoje). Klíčovou myšlenkou projektu je zřízení excelentního vědeckého a výzkumného centra, spojujícího špičkový archeologický výzkum s aplikacemi nejperspektivnějších oborů přírodních věd, zejména archeogenetiky aj. Projekt byl schválen Vědeckou radou AV ČR a nachází se v dalším posuzovacím a schvalovacím řízení, i v roce 2009 bude věnováno jeho prosazení maximální úsilí. V případě neúspěchu projektu bude prosazováno náhradní řešení, tj. alespoň získání vhodné, dostatečně dimenzované provozní budovy.

Po tragickém požáru ústřední budovy detašovaného pracoviště v Mikulčicích 25. 9. 2007 pokračovala také v roce 2008 obnova vlastní základny. Její rekonstrukci ovšem komplikují průtahy v jednáních s Krajským úřadem Jihomoravského kraje ve věci projektové přípravy nové budovy. Úspěšně pokračují naproti tomu práce na nominaci lokality k zápisu na Seznam světového dědictví UNESCO.

Roku 2008 byl organizačně do samostatného útvaru vyčleněn a personálně posílen archiv ústavu, v roce 2009 budou ve zvýšené míře pokračovat již zahájené práce na nových informačních systémech a jejich naplňování. Referát archeologické památkové péče zavede pak v roce 2009

nový informační portál, umožňující provozovat jednotnou evidenci archeologických akcí na celém území Moravy a Slezska.

1.12 Aktivity v oblasti pracovněprávních vztahů

V roce 2008 byli v souladu s příslušnými normativy atestováni celkem 2 pracovníci ARÚB.

2 Výsledky hospodaření v roce 2008

2.1 Výkazy

Rozvaha (v tis. Kč)

sestavena dle vyhl. 504/2002 Sb., ve znění pozdějších předpisů
 k 31.12.2008

	Název	SÚ	čís. řád.	Stav	
				Stav k 1.1.2008	Stav k 31.12.2008
A	Dlouhodobý majetek celkem			13 879	16 590
I.	Dlouhodobý nehmotný majetek celkem	1	1	844	803
	1. Nehmotné výsledky výzkumu a vývoje	012	2	0	0
	2. Software	013	3	577	547
	3. Ocenitelná práva	014	4	0	0
	4. Drobný dlouhodobý nehmotný majetek	018	5	267	256
	5. Ostatní dlouhodobý nehmotný majetek	019	6	0	0
	6. Nedokončený dlouhodobý nehmotný majetek	041	7	0	0
	7. Poskytnuté zálohy na dlouhodobý nehmotný majetek	051	8	0	0
II.	Dlouhodobý hmotný majetek celkem	02+03	9	23 900	26 949
	1. Pozemky	031	10	172	172
	2. Umělecká díla, předměty, sbírky	032	11	0	0
	3. Stavby	021	12	6 541	6 540
	4. Samostatné movité věci a soubory movitých věcí	022	13	14 823	14 920
	5. Pěstitelské celky trvalých porostů	025	14	0	0
	6. Základní stádo a tažná zvířata	026	15	0	0
	7. Drobný dlouhodobý hmotný majetek	028	16	2 343	2 171
	8. Ostatní dlouhodobý hmotný majetek	029	17	0	0
	9. Nedokončený dlouhodobý hmotný majetek	042	18	21	3 146
	10. Poskytnuté zálohy na dlouhodobý hmotný majetek	052	19	0	0
III.	Dlouhodobý finanční majetek celkem	6	20	0	0
	1. Podíly v ovládaných a řízených osobách	061	21	0	0
	2. Podíly v osobách pod podstatným vlivem	062	22	0	0
	3. Dluhové cenné papíry	063	23	0	0
	4. Půjčky organizačním složkám	066	24	0	0
	5. Ostatní dlouhodobé půjčky	067	25	0	0
	6. Ostatní dlouhodobý finanční majetek	069	26	0	0
	7. Pořizovaný dlouhodobý finanční majetek	043	27	0	0
IV	Oprávky k dlouhodobému majetku celkem	07 - 08	28	-10 865	-11 162
	1. Oprávky k nehmotným výsledkům výzkumu a vývoje	072	29	0	0
	2. Oprávky k softwaru	073	30	-111	-246
	3. Oprávky k ocenitelným právům	074	31	0	0
	4. Oprávky k drobnému dlouhodobému nehmotnému majetku	078	32	-267	-256
	5. Oprávky k ostatnímu dlouhodobému nehmotnému majetku	079	33	0	0
	6. Oprávky ke stavbám	081	34	-1 487	-1 615
	7. Oprávky k samostatným movitým věcem a souborům movitých věcí	082	35	-6 657	-6 874
	8. Oprávky k pěstitelským celkům trvalých porostů	085	36	0	0
	9. Oprávky k základnímu stádu a tažným zvířatům	086	37	0	0
	10. Oprávky k drobnému dlouhodobému hmotnému majetku	088	38	-2 343	-2 171
	11. Oprávky k ostatnímu dlouhodobému hmotnému majetku	089	39	0	0

B.		Krátkodobý majetek celkem		40	6 133	11 780
	I.	Zásoby celkem	11-13	41	10	0
		1. Materiál na skladě	112	42	10	0
		2. Materiál na cestě	111,119	43	0	0
		3. Nedokončená výroba	121	44	0	0
		4. Polotovary vlastní výroby	122	45	0	0
		5. Výrobky	123	46	0	0
		6. Zvířata	124	47	0	0
		7. Zboží na skladě a v prodejnách	132	48	0	0
		8. Zboží na cestě	131,139	49	0	0
		9. Poskytnuté zálohy na zásoby		50	0	0
	II.	Pohledávky celkem	31-39	51	2 126	2 695
		1. Odběratelé	311	52	1 768	2 641
		2. Směnky k inkasu	312	53	0	0
		3. Pohledávky za eskontované cenné papíry	313	54	0	0
		4. Poskytnuté provozní zálohy	314	55	311	178
		5. Ostatní pohledávky	316	56	10	0
		6. Pohledávky z a zaměstnanci	335	57	39	19
		7. Pohledávky z institucemi sociálního zabezpečení a VZP	336	58	0	0
		8. Daň z příjmů	341	59	0	0
		9. Ostatní přímé daně	342	60	0	0
		10. Daň z přidané hodnoty	343	61	0	0
		11. Ostatní daně a poplatky	345	62	0	11
		12. Nároky na dotace a ostatní zúčtování se státním rozpočtem	346	63	0	0
		13. Nároky na dotace a ostatní zúčtování s rozpočtem orgánů ÚSC	x	64	0	0
		14. Pohledávky za účastníky sdružení	358	65	0	0
		15. Pohledávky z pevných termínových operací	373	66	0	0
		16. Pohledávky z vydaných dluhopisů	375	67	0	0
		17. Jiné pohledávky	378	68	9	14
		18. Dohadné účty aktivní	388	69	10	0
		19. Opravná položka k pohledávkám	391	70	-20	-168
	III.	Krátkodobý finanční majetek celkem	21 - 26	71	3 880	8 994
		1. Pokladna	211	72	95	77
		2. Ceniny	212	73	8	16
		3. Účty v bankách	221	74	3 777	8 901
		4. Majetkové cenné papíry k obchodování	251	75	0	0
		5. Dluhové cenné papíry k obchodování	253	76	0	0
		6. Ostatní cenné papíry	256	78	0	0
		7. Pořizovaný krátkodobý finanční majetek	259	79	0	0
		8. Peníze na cestě	262	80	0	0
	IV.	Jiná aktiva celkem	38	81	117	91
		1. Náklady příštích období	381	82	117	91
		2. Příjmy příštích období	385	83	0	0
		3. Kurzové rozdíly aktivní	386	84	0	0
A+B		Aktiva celkem		85	20 012	28 370

A		Vlastní zdroje celkem		86	17 028	25 005
	I.	Jmění celkem	90-92	87	16 170	18 875
		1. Vlastní jmění	901	88	13 858	16 569
		2. Fondy	91	89	2 313	2 306
		- Sociální fond	912		351	317
		- Rezervní fond	914		63	102
		- Fond účelově určených prostředků	915		1 148	1 162
		- Fond reprodukce majetku	916		751	725
		3. Oceňovací rozdíly z přecenění majetku a závazků	920	90	0	0
	II.	Výsledek hospodaření celkem	93-96	91	857	6 130
		1. Účet výsledku hospodaření	963	92	765	5 311
		2. Výsledek hospodaření ve schvalovacím řízení	931	93	0	0
		3. Nerozdělený zisk, neuhrazená ztráta minulých let	932	94	92	819
B.		Cizí zdroje celkem		95	2 984	3 365
	I.	Rezervy celkem	94	96	0	0
		1. Rezervy	941	97	0	0
	II.	Dlouhodobé závazky celkem	38, 95	98	0	0
		1. Dlouhodobé bankovní úvěry	951	99	0	0
		2. Vydané dluhopisy	953	100	0	0
		3. Závazky z pronájmu	954	101	0	0
		4. Přijaté dlouhodobé zálohy	952	102	0	0
		5. Dlouhodobé směnky k úhradě	x	103	0	0
		6. Dohadné účty pasivní	387	104	0	0
		7. Ostatní dlouhodobé závazky	958	105	0	0
	III.	Krátkodobé závazky celkem	28, 32-38	106	2 984	3 364
		1. Dodavatelé	321	107	19	75
		2. Směnky k úhradě	322	108	0	0
		3. Přijaté zálohy	324	109	0	0
		4. Ostatní závazky	325	110	23	0
		5. Zaměstnanci	331	111	443	0
		6. Ostatní závazky vůči zaměstnancům	333	112	0	1 111
		7. Závazky k institucím sociálního zabezpečení a VZP	336	113	738	611
		8. Daň z příjmů	341	114	0	915
		9. Ostatní přímé daně	342	115	261	146
		10. Daň z přidané hodnoty	343	116	229	202
		11. Ostatní daně a poplatky	345	117	1	0
		12. Závazky ze vztahu k státnímu rozpočtu	347	118	0	0
		13. Závazky ze vztahu k rozpočtu ÚSC	x	119	0	0
		14. Závazky z upsaných nesplacených cenných papírů a podílů	367	120	0	0
		15. Závazky k účastníkům sdružení	368	121	0	0
		16. Závazky z pevných termínových operací a opcí	373	122	0	0
		17. Jiné závazky	379	123	967	19
		18. Krátkodobé bankovní úvěry	281	124	0	0
		19. Eskontní úvěry	282	125	0	0
		20. Vydané krátkodobé dluhopisy	283	126	0	0
		21. Vlastní dluhopisy	284	127	0	0
		22. Dohadné účty pasivní	389	128	304	285
		23. Ostatní krátkodobé finanční výpomoci	289	129	0	0
	IV.	Jiná pasiva celkem	38	130	0	1
		1. Výdaje příštích období	383	131	0	1
		2. Výnosy příštích období	384	132	0	0
		3. Kurzové rozdíly pasivní	387	133	0	0
A+B		Pasiva celkem		134	20 012	28 370

Výkaz zisku a ztráty

(v tis. Kč)

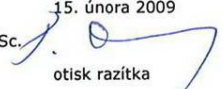

sestavena dle vyhl. 504/2002 Sb., ve znění pozdějších předpisů

k 31.12.2008

	Název ukazatele	SÚ	čís. řád.	Činnost	
				hlavní	hospodářská
				1	2
A.	Náklady		1	35 604	0
I.	Spotřebované nákupy celkem	50	2	3 662	0
	1. Spotřeba materiálu	501	3	3 150	0
	2. Spotřeba energie	502	4	176	0
	3. Spotřeba ostatních neskladovatelných dodávek	503	5	336	0
	4. Prodané zboží	504	6	0	0
II.	Služby celkem	51	7	4 791	0
	5. Opravy a udržování	511	8	352	0
	6. Cestovné	512	9	461	0
	7. Náklady na reprezentaci	513	10	22	0
	8. Ostatní služby	518, 514	11	3 956	0
III.	Osobní náklady celkem	52	12	22 819	0
	9. Mzdové náklady	521	13	16 908	0
	10. Zákonné sociální pojištění	524	14	5 413	0
	11. Ostatní sociální pojištění	525	15	0	0
	12. Zákonné sociální náklady	527	16	498	0
	13. Ostatní sociální náklady	528	17	0	0
IV.	Daně a poplatky celkem	53	18	26	0
	14. Daň silniční	531	19	16	0
	15. Daň z nemovitostí	532	20	0	0
	16. Ostatní daně a poplatky	538	21	10	0
V.	Ostatní náklady celkem	54	22	1 431	0
	17. Smluvní pokuty a úroky z prodlení	541	23	0	0
	18. Ostatní pokuty a penále	542	24	0	0
	19. Odpis nedobytné pohledávky	543	25	0	0
	20. Úroky	544	26	0	0
	21. Kurzové ztráty	545	27	13	0
	22. Dary	546	28	0	0
	23. Manka a škody	548	29	0	0
	24. Jiné ostatní náklady	549	30	1 418	0
VI.	Odpisy, prodaný majetek, tvorba rezerv a opr.položek celkem	55	31	2 875	0
	25. Odpisy dlouhodobého nehmotného a hmotného majetku	551	32	2 728	0
	26. Zůstatková cena prodaného DNM a DHM	552	33	0	0
	27. Prodané cenné papíry a podíly	553	34	0	0
	28. Prodaný materiál	554	35	0	0
	29. Tvorba rezerv	556	36	0	0
	30. Tvorba opravných položek	559	37	147	0
VII.	Poskytnuté příspěvky celkem	58	38	0	0
	31. Poskytnuté příspěvky zúčtované mezi organizačními složkami	x	39	0	0
	32. Poskytnuté členské příspěvky	581	40	0	0
VIII.	Daň z příjmů celkem	59	41	0	0
	33. Dodatečné odvody daně z příjmů	595	42	0	0

	Název ukazatele	SÚ	Čís. řád.	Činnost	
				hlavní	hospodářská
				1	2
B.	Výnosy		1	41 831	0
I.	Tržby za vlastní výkony a za zboží celkem	60	2	6 765	0
	1. Tržby za vlastní výroby	601	3	461	0
	2. Tržba z prodeje služeb	602	4	6 304	0
	3. Tržba za prodané zboží	604	5	0	0
II.	Změny stavu vnitroorganizačních zásob celkem	61	6	0	0
	4. Změna stavu zásob nedokončené výroby	611	7	0	0
	5. Změna stavu zásob polotovarů	612	8	0	0
	6. Změna stavu zásob výrobků	613	9	0	0
	7. Změna stavu zvířat	614	10	0	0
III.	Aktivace celkem	62	11	0	0
	8. Aktivace materiálu a zboží	621	12	0	0
	9. Aktivace vnitroorganizačních služeb	622	13	0	0
	10. Aktivace dlouhodobého nehmotného majetku	623	14	0	0
	11. Aktivace dlouhodobého hmotného majetku	624	15	0	0
IV.	Ostatní výnosy celkem	64	16	9 171	0
	12. Smluvní pokuty a úroky z prodlení	641	17	0	0
	13. Ostatní pokuty a penále	642	18	0	0
	14. Platby za odepsané pohledávky	643	19	0	0
	15. Úroky	644	20	36	0
	16. Kurzové zisky	645	21	1	0
	17. Zúčtování fondů	648	22	1 188	0
	18. Jiné ostatní výnosy	649	23	7 946	0
V.	Tržby z prodeje majetku, zúčt.rezerv a oprav. položek celkem	65	24	52	0
	19. Tržby z prodeje DNM a DHM	651	25	52	0
	20. Tržby z prodeje cenných papírů a podílů	653	26	0	0
	21. Tržby z prodeje materiálu	654	27	0	0
	22. Výnosy z krátkodobého finančního majetku	655	28	0	0
	23. Zúčtování rezerv	656	29	0	0
	24. Výnosy z dlouhodobého finančního majetku	657	30	0	0
	25. Zúčtování opravných položek	659	31	0	0
VII.	Provozní dotace celkem	69	32	25 843	0
	29. Provozní dotace	691	33	25 843	0
C.	Výsledek hospodaření před zdaněním		34	6 227	0
	34. Daň z příjmů	591	35	915	0
D.	Výsledek hospodaření po zdanění		36	5 311	0

Předmět činnosti: věda a výzkum	Datum sestavení:	15. února 2009
Rozvahový den: 31. prosinec 2008	Odesláno dne:	15. února 2009
Hana Drastichová	doc. PhDr. Pavel Kouřil, CSc.	
podpis a jméno sestavil 	podpis a jméno odpovědné osoby	otisk razítka

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV
 AV ČR, BRNO, v.v.i.
 612 00 Brno, Královopolská 147

2.2 Základní údaje

Archeologický ústav AV ČR, Brno, v.v.i. byl zřízen ve smyslu zákona č. 283/1992 Sb. jako pracoviště Akademie Věd České republiky s účinností ke dni 31. 12. 1992 pod názvem Archeologický ústav AV ČR, Brno, příspěvková organizace.

Na základě zákona č. 341/2006 Sb. se zřizovací listinou ze dne 28. června 2006 právní forma ústavu změnila na veřejnou výzkumnou instituci s účinností od 1. 1. 2007.

Dodatkem č. 1 ke zřizovací listině ze dne 27. září 2007 byl doplněn předmět hlavní činnosti (záchranný archeologický výzkum).

Rada pracoviště: Předseda:	doc. PhDr. Jaroslav Tejral, DrSc.
Místopředseda:	Mgr. Balázs Komoróczy, Ph.D.
Členové:	doc. PhDr. Luboš Jiráň, CSc. doc. PhDr. Pavel Kouřil, CSc. PhDr. Karol Pieta, DrSc.

Dozorčí rada: Předseda:	doc. PhDr. Radomír Vlček, CSc.
Místopředseda:	prof. PhDr. Jiří Svoboda, DrSc.
Členové:	prof. PhDr. Petr Sommer, CSc. prof. PhDr. Alexander Ruttkay, DrSc. prof. PhDr. Zdeněk Měřínský, CSc.

2.3 Předmět činnosti

Předmětem hlavní činnosti ARÚB je vědecký výzkum v oblastech pravěkých a raných dějin na území Moravy a Slezska, převážně na základě archeologických pramenů, získávaných soustavnými i záchrannými výzkumy a konzervace a rekonstrukce archeologických nálezů.

předmět další a jiné činnosti – není

Organizační uspořádání v roce 2008

Statutárním orgánem veřejné výzkumné instituce je ředitel, který rozhoduje ve všech věcech, pokud nejsou svěřeny do působnosti rady instituce, dozorčí rady nebo zřizovatele.

2.4 Organizační struktura

2.4.1 Výzkumná činnost ARÚB

- Středisko pro výzkum paleolitu a paleoetnologie – detašované pracoviště Dolní Věstonice
- Středisko pro archeologii doby římské a stěhování národů – detašované pracoviště Dolní Dunajovice
- Středisko pro slovanskou a středověkou archeologii – detašované pracoviště Mikulčice
- detašované pracoviště Opava
- oddělení moravskoslezského pravěku
- oddělení archeologické prospekce

2.4.2 Ostatní činnosti ARÚB

- Archiv
- Knihovna
- Referát archeologické památkové péče
- Referát ediční činnosti
- Technicko-hospodářská správa
- Sekretariát

2.5 Financování činnosti (v Kč)

	výnosy	náklady	zisk	Podíl výnosů
Institucionální prostředky	26 681 420	26 681 420	0	63,78 %
Účelové prostředky	1 417 198	1 417 198	0	3,39 %
Mimorozp.veř. prostředky	1 673 636	1 673 636	0	4,00 %
Mimorozp. – zakázky HČ	12 058 727	6 748 204	5 310 523	28,83 %
Celkem	41 830 981	36 520 458	5 310 523	100,00 %

Pozn. Mimorozpočtové výnosy ovlivnilo pojistné plnění za shořelou budovu v Mikulčicích

2.6 Základní personální údaje

2.6.1 Rozdělení zaměstnanců podle věku a pohlaví (fyzické osoby)

věk	muži	ženy	celkem	%
do 20 let	0	0	0	0,00
21 – 30 let	8	8	16	25,40
31 – 40 let	7	5	12	19,04
41 – 50 let	5	6	11	17,46
51 – 60 let	13	6	19	30,16
61 let a více	3	2	5	7,94
celkem	36	27	63	100,00
%	57,14	42,86	100,00	

Pozn. Přepočtený počet pracovníků 2008 – 57,13

Přepočtený počet OZP v roce 2008 – 2,97

2.6.2 Rozdělení zaměstnanců podle vzdělání a pohlaví (fyzické osoby)

dosažené vzdělání	muži	ženy	celkem	%
základní	0	1	1	1,59
vyučen	5	2	7	11,11
střední odborné	1	6	7	11,11
úplné střední odborné	7	10	17	26,98
vyšší odborné	1	1	2	3,17
vysokoškolské	22	7	29	46,04
celkem	36	27	63	100,00
%	57,14	42,86	100,00	

2.6.3 Trvání pracovního poměru zaměstnanců

doba trvání	počet	%
do 5 let	29	46,03
do 10 let	11	17,46
do 15 let	6	9,52
do 20 let	7	11,11
nad 20 let	10	15,88
celkem	63	100,00

2.6.4 Celkový údaj o průměrných mzdách za rok (v Kč)

průměrná hrubá měsíční mzda	21 545
-----------------------------	--------

2.6.5 Celkový údaj o vzniku a skončení pracovního poměru zaměstnanců

nástupy	13
odchody	16

Pozn. Údaj je ovlivněn odchodem zaměstnanců k 31.12.2008 a nástupem nových zaměstnanců 2.1.2009

2.6.6 Čerpání mzdových prostředků podle zdrojů

Článek - zdroj	Mzdy v Kč	OON v Kč
1 – Granty GA AV - účelové	260 000	185 010
3 – Granty GA ČR - mimorozpočtové	192 500	145 000
4 – Ostatní poskytovatelé mimorozpočtové	46 480	92 000
7 – zakázky hlavní činnosti – mimorozp.	1 914 100	1 031 906
Institucionální prostředky	12 525 285	515 855
Celkem	14 938 365	1 969 771

Mzdové prostředky	Mzdy v Kč	Podíl na mzdách
Institucionální	13 041 140	77,12 %
- z toho na výzkumný záměr	9 755 830	74,81 %
- z toho režie	3 285 310	25,19 %
Účelové	445 010	2,64 %
Mimorozpočtové z veřejných zdrojů	475 980	2,82 %
Mimorozpočtové ze zakázek hlavní činnosti	2 946 006	17,42 %
Celkem	16 908 136	100,00 %

2.7 Informace o účetních metodách a obecných účetních zásadách

Použité účetní zásady:

Účetnictví je zpracováno v souladu se zákonem č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů a s vyhláškou č. 504/2002 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., pro účetní jednotky, u kterých hlavním předmětem činnosti není podnikání.

Majetek

- dlouhodobý hmotný a nehmotný majetek je evidován v pořizovací ceně
- drobný majetek pořízený po roce 2007 není evidován v rozvaze a je účtován přímo do nákladů společnosti v roce pořízení přímo do nákladů ARÚB (účty 501 AE a 518 AE)
- drobný majetek pořízený do 31. 12. 2006 a evidovaný v rozvaze je postupně vyřazován na základě schválených návrhů k vyřazení

- způsob sestavení odpisových plánů pro dlouhodobý majetek a použité odpisové metody při stanovení účetních odpisů – pro rok 2008 byly stanoveny odpisové sazby:

Skupina	Roční odpis
Budovy, stavby	2%
Energetické a pracovní stroje	5%
Přístroje	10 %
Motorová vozidla	20 %
Inventář	20 %
Software	20 %

Způsob uplatněný při přepočtu údajů v cizích měnách na českou měnu (uplatnění směnných kursů vyhlášených ČNB jako běžných či stálých kursů s uvedením termínů jejich změn):

- v průběhu roku byl používán denní kurs ČNB a účtovalo se pouze o realizovaných kursových rozdílech
- aktiva a pasiva v zahraniční měně jsou k rozvahovému dni přepočítávána podle kursu devizového trhu vyhlášeného ČNB.

Opravné položky k pohledávkám jsou tvořeny k pohledávkám po lhůtě splatnosti nad 7 měsíců ve výši 20%, u jedné pohledávky, která byla uplatněna u soudu, je tvorba OP v souladu se zákonem 593/1992 Sb., o rezervách pro zjištění základu daně z příjmů. Účetní OP v souladu s platnými předpisy pro v.v.i. nejsou tvořeny.

Rezervy – nejsou tvořeny.

2.8 Doplnující informace k rozvaze a výkazu zisku a ztrát

Protokolem o majetku a závazcích, které přecházejí na veřejnou výzkumnou instituci, ze dne 30. ledna 2007, byl převeden do vlastnictví Archeologického ústavu AV ČR, Brno, v.v.i. majetek a další aktiva, závazky a další pasiva, ke kterým měla příslušnost hospodaření ke dni 31. 12. 2006 státní příspěvková organizace Archeologický ústav AV ČR, v. v. i. se sídlem Královopolská 147, Brno, IČ 68081758.

2.9 Rozvaha (v tis. Kč)

Aktiva	k 1.1.2007	k 31.12.2007	k 31.12.2008
Dlouhodobý nehmotný majetek	1 117	844	803
Oprávky k dlouhod. nehmotnému majetku	-464	-378	-502
Dlouhodobý hmotný majetek	26 590	23 890	26 950
Oprávky k dlouhod. hmotnému majetku	-12 254	-10 487	-10 661
Pohledávky	3 795	2 126	2 695
Krátkodobý finanční majetek	10	3 880	8 993
Ostatní aktiva	798	136	92
Aktiva celkem	19 594	20 011	28 370
Pasiva			
Majetkové fondy	14 979	13 858	16 569
Finanční a peněžní fondy	1 143	2 312	2 306
Výsledek hospodaření	97	857	6 130
Krátkodobé závazky	3 374	2 984	3 365
Pasiva celkem	19 594	20 011	28 370

2.9.1 Dlouhodobý hmotný a nehmotný majetek (v Kč)

Majetek	pozemky	budovy	stavby	Energ- stroje	Prac- stroje	Přístr.	Dopr. Prostř.	Inventář	Výp. technika	SW	Nedokonče- ný majetek	celkem
počáteční stav	172 232	5 677 732	862 714	256 397	373 169	4 718 668	5 207 502	1 326 349	2 940 429	577 427	21 200	22 133 819
+ přírůstky	0	0	0	0	234 549	1 391 139	688 904	0	0	0	3 124 767	5 439 359
- úbytky	0	0	0	17 865	0	770 290	455 153	21 616	952 533	30 073	0	2 247 530
konečný stav	172 232	5 677 732	862 714	238 532	607 718	5 339 517	5 441 253	1 304 733	1 987 896	547 354	3 145 967	25 325 648
Oprávky												
počáteční stav	0	1 344 977	141 599	199 868	123 716	1 378 704	2 619 952	152 775	2 182 216	111 197	0	8 255 004
- vyřazení	0	0	0	17 865	0	770 290	455 153	21 616	952 533	30 073	0	2 247 529
+ oprávky	0	113 524	15 256	4 912	21 783	916 907	957 697	252 018	281 119	164 537	0	2 727 753
konečný stav	0	1 458 501	156 855	186 915	145 499	1 525 321	3 122 496	383 177	1 510 802	245 661	0	8 735 227
Zůstat.. cena	172 232	4 219 231	705 859	51 617	462 219	3 814 196	2 318 757	921 556	477 094	301 693	3 145 967	16 590 421

2.9.2 Krátkodobé pohledávky

(v Kč)	K 31.12.2007	K 31.12.2008 Brutto	K 31.12.2008 Korekce	K 31.12.2008 Netto
Pohledávky z obchodních vztahů	1 747 116	2 640 576	167 680	2 472 896
<i>Z toho – do lhůty splatnosti</i>	<i>284 335</i>	<i>1 848 439</i>	<i>0</i>	<i>1 848 439</i>
<i>- po lhůtě splatnosti</i>	<i>1 462 781</i>	<i>792 137</i>	<i>167 680</i>	<i>624 457</i>
<i>z toho: nad 180 dnů PLS</i>	<i>54 695</i>	<i>792 137</i>	<i>167 680</i>	<i>624 457</i>
Pohledávky za zaměstnanci	39 424	19 184	0	19 184
Krátkodobé poskytnuté zálohy	311 257	177 469	0	177 469
Dohadné účty aktivní	10 000	0	0	0
Daně a poplatky	0	10 836	0	10 836
Jiné pohledávky	18 803	14 340	0	14 340
Krátkodobé pohledávky celkem	2 126 600	2 862 405	167 680	2 694 725

2.9.3 Krátkodobé závazky

(v Kč)	K 31.12.2007	K 31.12.2008
Závazky z obchodních vztahů	42 167	74 562
Z toho dodavatelé:	19 217	74 562
-ve splatnosti	19 217	74 562
- po lhůtě splatnosti	0	0
Z toho ostatní závazky	22 950	0
Dohadné účty pasivní	303 670	285 300
Závazky k zaměstnancům	1 410 216	1 111 321
Záv. vůči státu, SSZ, ZP	1 228 228	1 873 307
Jiné závazky	0	19 173
Celkem krátkodobé záv.	2 984 281	3 363 663

2.9.4 Závazky ze sociálního zabezpečení a zdravotního pojištění

Závazky ze sociálního zabezpečení a zdravotního pojištění činí 610 689 Kč (v 2007 – 737 792 Kč), ze kterých 429 317 Kč (v 2007 – 517 643 Kč) představují splatné závazky ze sociálního zabezpečení a 181 372 Kč (v 2007 – 220 149 Kč) představují splatné závazky ze zdravotního pojištění. Závazky ze sociálního a zdravotního pojištění byly v termínu do 31. ledna 2009 uhrazeny.

2.9.5 Stát – daňové závazky

Daňové závazky činí 1 262 618 Kč (2007 – 490 436 Kč), ze kterých 145 536 Kč (2007 – 260 611 Kč) je splatný závazek z titulu přímých daní zaměstnanců, 201 692 Kč (2007 – 229 825 Kč) je splatný závazek z titulu silniční daně a DPH 915 390 Kč je předpokládaný závazek z DPPO (v 2007 0 Kč).

2.9.6 Změny ve vlastním jmění v Kč:

	Vlastní jmění	Sociální fond	Rezervní fond	Fond účel.urč. prostředků	Fond reprodukce majetku	Nerozděl. Zisk/ztráta	Hospodář. výsledek	Celkem
K 1.1.2008	13 857 615	350 710	63 296	1 147 978	750 806	92 161	765 245	17 027 811
zvýšení 2008	5 439 358	296 932	38 262	1 161 900	5 414 000	726 983	5 310 523	18 387 958
snížení 2008	2 727 753	330 144	0	1 147 978	5 439 358	0	765 245	10 410 478
K 31.12.2008	16 569 220	317 498	101 558	1 161 900	725 448	819 144	5 310 523	25 005 291

Zpracoval:

PhDr. Jiří Doležel, vědecký tajemník

Doležel

Hana Drastichová, vedoucí THS

Drastichová

Schválil:

doc. PhDr. Pavel Kouřil, CSc., ředitel

P. Kouřil

V Brně dne 13. 2. 2009

ZPRÁVA NEZÁVISLÉHO AUDITORA

**pro zřizovatele instituce
Archeologický ústav AV ČR, Brno, v.v.i.**

**o ověření účetní závěrky
k 31. prosinci 2008**

**BETA Audit, spol. s r.o., Hudcova 76a, 621 00 BRNO
tel.: 541 511 680, www.betabrno.cz, info@betabrno.cz**

Ověřili jsme přiloženou účetní závěrku instituce **Archeologický ústav AV ČR, Brno, v.v.i.**, tj. rozvahu k 31.12.2008, výkaz zisku a ztrát za období od 1.1.2008 do 31.12.2008 a přílohu této účetní závěrky, včetně popisu použitých významných účetních metod.
Údaje o společnosti **Archeologický ústav AV ČR, Brno, v.v.i.:**

Archeologický ústav AV ČR, Brno, v.v.i. :

Sídlo : Královopolská 147, Brno, PSČ 61200

IČ: 68081758

Právní forma: veřejná výzkumná instituce

Předmět činnosti: předmětem hlavní činnosti ARÚB je vědecký výzkum v oblastech pravěkých a raných dějin na území Moravy a Slezska, převážně na základě archeologických pramenů, získávaných soustavnými i záchrannými výzkumy a konzervace a rekonstrukce archeologických nálezů.

Za sestavení a věrné zobrazení účetní závěrky v souladu s českými účetními předpisy odpovídá statutární orgán instituce. Součástí této odpovědnosti je navrhnout, zavést a zajistit vnitřní kontroly nad sestavováním a věrným zobrazením účetní závěrky tak, aby neobsahovala významné nesprávnosti způsobené podvodem nebo chybou, zvolit a uplatňovat vhodné účetní metody a provádět dané situaci přiměřené účetní odhady.

Naší úlohou je vydat na základě provedeného auditu výrok k této účetní závěrce. Audit jsme provedli v souladu se zákonem o auditorech a Mezinárodními auditorskými standardy a souvisejícími aplikačními doložkami Komory auditorů České republiky. V souladu s těmito předpisy jsme povinni dodržovat etické normy a naplánovat a provést audit tak, abychom získali přiměřenou jistotu, že účetní závěrka neobsahuje významné nesprávnosti.

Audit zahrnuje provedení auditorských postupů, jejichž cílem je získat důkazní informace o částkách a skutečnostech uvedených v účetní závěrce. Výběr auditorských postupů závisí na úsudku auditora, včetně posouzení rizik, že účetní závěrka obsahuje významné nesprávnosti způsobené podvodem nebo chybou. Při posuzování těchto rizik auditor přihlédně k vnitřním kontrolám, které jsou relevantní pro sestavení a věrné zobrazení účetní závěrky. Cílem posouzení vnitřních kontrol je navrhnout vhodné auditorské postupy, nikoli vyjádřit se k účinnosti vnitřních kontrol. Audit též zahrnuje posouzení vhodnosti použitých účetních metod, přiměřenosti účetních odhadů provedených vedením i posouzení celkové prezentace účetní závěrky.

Domníváme se, že získané důkazní informace tvoří dostatečný a vhodný základ pro vyjádření našeho výroku.

BETA Audit, spol. s r.o., Hudcova 76a, 621 00 BRNO
tel.: 541 511 680, www.betabrno.cz, info@betabrno.cz

Podle našeho názoru účetní závěrka podává věrný a poctivý obraz aktiv, pasiv a finanční situace instituce Archeologický ústav AV ČR, Brno, v.v.i. k 31.12.2008 a nákladů, výnosů a výsledku jejího hospodaření za rok 2008 v souladu s českými účetními předpisy.

Jméno a sídlo auditora:

BETA Audit spol. s r.o.
se sídlem Brno, Hudcova 76a
číslo osvědčení 222

Auditor:

Ing. Jiří Gawel, č. osvědčení 1457

BETA Audit, spol. s r.o.
Hudcova 76a, 612 00 Brno

Datum vypracování zprávy: 2.3.2009

Přílohy: auditovaná rozvaha
auditovaný výkaz zisku a ztráty
auditovaná příloha